

Smurto prieš vaikus atvejų lyginant šių ir praėjusių metų pirmuosius pusmečius išaugo 14 proc. arba beveik 200 atvejų visoje Lietuvoje, rodo vaiko teisių gynėjų duomenys.

Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos (Tarnybos) direktorės Ilmos Skuodienės, smurto prieš vaikus atvejų daugėjimui įtakos turėjo pastarųjų keleto metų globalūs įvykiai pasaulyje. Nerimas, nepasitenkinimas, neapibrėžtumas neretai prasiveržia smurtu artimoje aplinkoje.

„Svarbu suprasti, kad keletą metų trukusi pandemija, gyvenimo ribojimai padarė didžiulę žalą žmonių psichikos sveikatai, išbalansavo mūsų visuomenę. Šių metų pradžioje prasidėjęs karas Ukrainoje dar labiau paaštrino šią situaciją ir įaudrino žmones, tad dar labiau padaugėjo smurto artimoje aplinkoje. Deja, dažnai nuo jo nukenčia vaikai“, – sako Tarnybos vadovė.

Vaiko teisių gynėjų duomenimis, išaugo bendras pranešimų apie galimus vaiko teisių pažeidimus skaičius – jų šių metų pirmąjį pusmetį sulaukta beveik 2,5 tūkst. daugiau nei praėjusiais metais per tą patį laikotarpį (2021 m. I pusm. – 19835, 2022 m. I pusm. – 22328).

Nors ir toliau didžioji dalis vaiko teisių pažeidimų išlieka nesmurtinio pobūdžio, tačiau auga beveik visų smurto rūšių skaičiai. Beveik 6 proc. nuo visų gaunamų pranešimų apie vaiko teisių pažeidimus yra apie smurto atvejus.

Nuo fizinio smurto dažniau kenčia berniukai. 2021 m. I pusm. nuo jo nukentėjo 442 berniukai ir 338 mergaitės. Tuo tarpu 2022 m. pirmąjį pusmetį fizinį smurtą patyrė 401 mergaitė ir net 844 berniukai.

Seksualinio smurto atvejų padaugėjo nuo 120 atvejų (99 mergaitės, 21 berniukas) praėjusių metų I pusm. iki 137 atvejų šiais metais. Daugiausia seksualinio smurto patyrė mergaitės (115 atvejų).

Šiek tiek mažėjo vaikų nepriežiūros, 2021 m. I pusmetį tokių atvejų buvo 401 (185 mergaitės, 216 berniukai), o šiais metais – 257 (143 mergaitės, 114 berniukai).

Vis dar sunkiausiai visuomenėje atpažįstama smurto rūšis – psichologinis smurtas, tačiau ir jo atvejų skaičius išaugo nuo 115 atvejų praėjusių metų pirmąjį pusmetį iki 129 atvejų šiais metais, šios rūšies smurtą dažniau patiria mergaitės.

Daugiau smurto atvejų pasitaiko prieš vyresnius nei 10 metų vaikus.

„Manome, kad smurto prieš vaikus statistika ir toliau augs – tiek dėl atsinaujinusių

galimybių lengviau identifikuoti smurto atvejus (karantino metu buvo mažiau tiesioginių kontaktų, todėl galimas smurto apraiškas buvo sunkiau pastebėti), tiek dėl suprastėjusios psichikos sveikatos padėties. Todėl reikia kuo skubiau plėsti paslaugų tinklą ir galimybes žmonėms laiku gauti reikiamą pagalbą“, – teigia I. Skuodienė.

Pasak jos, šiuo metu aktualios įvairios pagalbos ir terapijos formos, galinčios padėti sunkumus patiriančioms šeimoms greičiau išspręsti problemas, apie tai aktyviai diskutuojama su šalies savivaldybėmis, socialiniais partneriais, ieškoma paslaugų plėtros būdų. Vienas iš sėkmingai veikiančių inovatyvių metodų yra šiuo metu Tarnyboje vykdoma bandomoji multidimensinės šeimos terapijos programa. Ji jau duoda pirmuosius rezultatus ir yra labai gražių pavyzdžių, kai šeimoms pavyksta pakeisti gyvenimo būdą, išspręsti savo problemas ir gyventi darnoje.

Siekiant spręsti smurto prieš vaikus problemą, vaiko teisių gynėjai šiuo metu rengia mokymų programą tėvams, kuri padės lengviau suprasti vaikus, ypač paauglius, ir rasti nesmurtinius problemų sprendimo būdus. Jau anksčiau šiais metais Tarnybos buvo pristatyta kino terapijos metodika, kurios buvo apmokyti daugiau nei 100 su vaikais dirbančių specialistų, galinčių identifikuoti smurto prieš vaikus atvejus.

